

הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למחזיק

הארי החזק

פנימים נפלאים מתורתו של

המהרא"ל צינץ

הגאון הפיאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק

מכון להוצאה הרשה ומפוארת
של ספרי מהרא"ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

גיליון שמ"ט, פרשת מקץ - חנוכה תשפ"ו

ישק - שישתקו ולא יכלו לערער על דבריך

ועל פיך ישק כל עמי (מא, מ).

במסורה מביא מקום נוסף שנכתבה בו המלה "ישק" והוא בספר משלי (כד, כו) שפתיים ישק משיב דברים נכחים.

מפרש המהרא"ל צונץ במלא העומר: התוספות במסכת גיטין (דף ט, א) מבארים את הפסוק במשלי: "כשאדם אומר דברים נכחים, אותם שסביבותיו משיקים שפתותיהם זו לזו, ששותקין ואין יודעים מה להשיב".

לכך התכוון פרעה באומרו ליוסף "ועל פיך ישק כל עמי", שלא יוכלו חכמי מצרים לערער על דבריו ולא יהיה להם פתחון פה להשיב עליהם.

מלא העומר

הסבר נפלא מדוע לא סמך על ערבותו של ראובן

ויאמר ראובן אל אביו לאמר את שני בני תמית אם לא אביאנו אליך תנה אתו על ידי ואני אשיבנו אליך (מב, לו-לח). וברש"י לא קיבל דבריו של ראובן, אמר בכור שוטה הוא זה.

יעקב ראה בזה שאומרים עליהם: "מרגלים אתם" - שרוצים להענישם על החטא העתידי של המרגלים, כשם שהם הענישו את יוסף על שעתיד לצאת ממנו ירבעם בן נט, לפיכך לא רצה לקבל את ערבותו של ראובן אשר שבטו עתיד לקחת חלק בחטא המרגלים. אולם את ערבותו של יהודה קיבל, לפי שממנו לא יצאו מרגלים, אלא אדרבה, כלב בן יפונה, משבט יהודה, התנגד למרגלים בתוקף - וממילא ערבותו בטוחה היא.

מלא העומר

חנוכה

נדר שיתן מעשר ממה שינצל בנס, האם גם הכסף ששילם ל'מצילים' בכלל הנדר

עמדי להשיב לי השקים, אז אתן מכל שק שנעשה בו נס חמישים דינרי זהב לצדקה.

ואכן תפילתו נתקבלה, ובכסף שנשאר שכן כמה אנשים וביחד רדפו אחר הגזלנים, עד שהצליחו להחזיר לו את כל השקים שגזלו ממנו.

הוא הזמין את גבאי הצדקה אליו, וסיפר להם על נדרו ועל הנס, ושהוא נותן להם שלש מאות וחמישים דינרי זהב, חמישים דינר לכל שק, ושבעה שקים ניצלו.

אמרו לו הגבאים, אתה חייב ליתן ארבע מאות דינרים, כי השק הזה, שניצל ולא לקחוהו הוא הנס הגדול מכולם, ואם היו לוקחים לך את השק הזה, לא היה לך ממה לשלם, כדי להחזיר לעצמך את שבעה השקים האחרים. והשק הזה הוא סיבה להצלת כל השקים.

גם בחנוכה הרי היוונים שפשו בכל ההיכל, ולא שלטו ידיהם בפק שמן זה, וניטלה מהם הבחירה לנגוע בפק זה, והוא נס גדול יותר שבכל הזמן שהיוונים היו בהיכל הקדוש ברוך הוא סילק מהם הבחירה, שלא לנגוע בפק, מאשר שפק שמן ידלק שמונה ימים.

על כל פנים שמענו מדבריו שבעינינו צריך לשלם עשירית גם מהעשר אלף דולר שהשודדים השאירו בידו, שהנס הזה שהשאירו לו את העשר אלף דולר, הוא נס גדול יותר מאשר הנס שהצליחו להחזיר את התשעים אלף דולר, א. שלמרות החיפוש הם לא מצאו זאת, ב. שבזכות הכסף שהשאירו היה יכול להציל את התשעים אלף דולר.

ולולא דבריו היה נראה שצריך לשלם מעשר רק על התשעים אלף דולר, ואף שהנס שלא לקחו ממנו את הכסף הוא נס גדול, ובזכות זה היה יכול להציל את כל כספו בחזרה, מכל מקום בשעה שנדר הרי לא חשב על העשר אלף דולר וחשב להפריש מעשר רק מהתשעים, שזה היה נחשב אצלו ככסף אבוד, ועל העשר אלף דולר שהיה בכיסו לא חשב, וכיון שלא חשב להפריש מזה צדקה, ובנדרים הולכים גם אחר מחשבתו ממה שחשב להפריש.

ואולי כוונת המהרא"ל צינץ זצ"ל היא, שהגבאים אמרו לו שראוי לך לתת גם מעשר מהשק הראשון שנשאר בנס, כדי להודות להקב"ה על כך, אבל הנדר לא חייב זאת.

לסיכום: לעניות דעתי נראה שממדת הדין אין צריך לתת מעשר מעשרת אלפים הראשונים אבל ראוי להודות לה' גם על כך.

חשוקי חמד - נדרים (דף כז, ב)

שאלה. מעשה בסוחר עתיקות יהודי, שנסע עם סחורה יקרה למדינת תורכיה. לאחר ביצוע עסקה מצליחה, היה בכיסו סכום של מאה אלף דולרים, והאיש עשה את דרכו בסמטאות העיר, לעבר בית הכנסת המקומי, כדי להתפלל ולהודות לה' יתברך על הצלחת העסקה.

והנה, לפתע התנפלו עליו שני שודדים, הכהו מכות נמרצות, ושלפו מכיסו את הממון הרב שזה עתה הרוויח. לאחר שהצליח להתאושש מעט, הבחין שנותר אצלו לפליטה, סכום של עשרת אלפים דולרים, שהונחו בכיס הפנימי שבחליפתו.

נודע לסוחר שפנייה למשטרה המקומית ככל הנראה לא תועיל לו, אך ישנה כנופייה מקומית, שבכוונה להציל את כספו. פנה אל אנשי הכנופייה, והם הודיעוהו "רק בינס" ממונך יינצל. אם בכל זאת אתה מעוניין שנצא למבצע, אנו דורשים עבורו לא פחות מאשר... עשרת אלפים דולר!"

הסוחר היהודי החליט שכדאי לוותר על הסכום כדי לזכות בחזרה בתשעים אלף. שילם אפוא לאנשי הכנופייה, והאנשים פתחו במרדף אחר השודדים.

היהודי פנה אל בוראו, כשדמעות בעיניו, ואמר: רבונו של עולם, אני נודר נדר, שאם ממוני יינצל בס"ד, מלבד המעשר שאפריש לצדקה [כפי הדין], אפריש בע"ה מעשר נוסף מהסכום שניצל בנס...

לא חלפו כמה שעות, והאנשים חזרו, כשבידם מלוא הסכום - תשעים אלף דולרים!

כעת התעוררה שאלה מעניינת אצל היהודי - האם את המעשר [הנוסף, מחמת הנדר עבור הצלת הממון בנס], עלי להפריש אך ורק מהתשעים אלף, או שמא עלי לנכות מעשר לצדקה גם מהעשרת אלפים שנותרו אצלי באורח יניסי [שמשום מה השודדים לא נטלוהו ממני], והודות לעשרת אלף אלו, התאפשרה הצלת הממון, ואם כן - גם סכום זה שייך להצלה הניסית שעליה נדרתי ליתן מעשר...

תשובה. בספר קומץ מנחה למהרא"ל צינץ (דרוש ג לשבת חנוכה אות ז) כתב לתרץ את קושיית הבית יוסף למה עושים שמונת ימי חנוכה, והרי הנס לא היה אלא שבעה ימים, שהרי מצאו פך שמן שאפשר להדליק בו יום אחד. וכתב לתרץ על פי משל, סוחר אחד נסע ליריד, ולקח עמו שמונה שקים דינרי זהב, כדי לקנות בהם סחורה, בדרך התנפלו עליו שודדים ולקחו שבעה שקים, ושק אחד שהיה מוחבא בצד, ניצל מהם בדרך נס, ונשאר לו לפליטה. האיש לא התייאש והתחיל לחפש את הגזלנים, וידר נדר, אם יהיה אלוקים

חדש!

ניתן לשמוע בכל שבוע דבר תורה מרבנו המהרא"ל צינץ על פרשת השבוע,

מפי המשפיע הרה"ג הרב ברוך שוורץ שליט"א 08-8648989 שלוחה 5
מרבני המכון ומו"ץ באוצר הפוסקים

נפלאות המהרא"ל צינץ

כח דהיתרא עדיף

"שפיר יכול להחזיקה ולדור עמה כדת משה וישראל".
"לית דין צריך בושש שהאשה מותרת".
"לשם כך פשיטא שיש לסמוך על כל הני צדדין להתירה".
"אחרי שיגעתי ומצאתי תה"ל לפתוח שערי היתר לשקוד על תקנת עגונה".
"מכל הלין טעמי נלענ"ד להתיר אשה זו להינשא".
"מכל הלין טעמי נראה לי להתיר הבתולה הלזו בלי גט בלי שום פקפק".
"ובוודאי שאשתו פטורה מעיקרא ומותרת להתנסבא".
"מילתא דפשיטא שהאשה אסתר מותרת לבעלה בשום פקפק וחלילה לשום אדם להוציא לעז ודיבה".

בהקדמת ספרו "מגן האלף" הוא מתנצל על כך ש"לפעמים נטייתי להקל נגד רבותינו האחרונים, אשר קטנם עבה ממתי וכו' שאין זה מדרכי הענווה להחמיר בכל מקום, כי בית הלל שזכו שתקבע הלכה כמותם, לפי שענווים היו (עירובין יג, ב) ואף על פי כן ברוב המקומות מקילים הם נגד בית שמאי, חוץ מאיזה מקומות ששם מקילים בית שמאי, ואולי לזה רמזו חכז"ל (סוטה ה) תלמיד חכם שצריך שיהיה בו שמיני שבשמינית, בחרו במספר זה שהוא ח' פעמים ח', הוא מספר ס"ד, בגימטריא דין, כי לחתוך הדין צריך קצת גאוה שיעמוד על דעתו להתיר הוראה או עגונה, ואם לעולם יאחזו בכל החומרות הוא סיבה להשחית ולחבל ולעגן בנות ישראל שלא כדת, לכן צריך שיקול הדעות לשקול בשקל הקודש במה שראוי לעמוד עליו, ולקבוע בו מסמרות שיהיה הדין כראוי".

המשך בגליון הבא אי"ה

מתוך סמכותו ההלכתית, הוא בחר לו את דרך ההיתר והוא מקפיד על זה שחושב שיש לבחור את דרך החומרה והאיסור. ב"משיבת נפש", ח"ב, סימן ס"ו, הוא משיב ל"חכם אחד". רוב התשובות שלו מופנות לשואלים אנונימיים, את אלה ששמים מפורט נזכיר בהמשך הדברים.

אנו נפרט את המקרים שבהם בחר את דבר ההיתר והם מדגם בלבד של דרך ההיתר שלו.
כך הוא כותב לאותו "חכם":

"מש"כ כת"ר מספר תפארת למשה לע"ד מי שלבו נוקפו אומר כן ולמה יקח רא"י מזה הגדול שנפטר באותה שנה שמי יודע לאיזה סיבה ואולי כבר הגיע יומו וכו' ולמה לא ניקח ראיה מן החיים שהורו לקולא והאריכו ימים וכו' ועמשי"כ השואל "והמחמיר תע"ב ובעל נפש יחיש לעצמו" השיב "מעולם לא שמעתי שיחיש בע"ל לעצמו במה שחב לאחרים ופעמים יארע לאלמנה זיווג הגון ואם יתבטל אולי לא תזכה עוד לזיווג כזה ומאוסין אפילו בט"ב וכמ"פ הוא סיבה להירוס מצב האלמנה לגמרי וכו' אבל במקום שדעת תורה נוטה להקל אין לך מצוה גדולה מזו לשמח נפשות עגומות אשר המלך הכבוד חש לעניינם ולצערם - ובשלו אדם רשאי ולא בשל אחרים".

כמה דוגמאות לדרך ההיתר שלו:

"מכל הלין טעמי נלענ"ד בפשיטות להתיר האשה לטבול" (משיבת נפש, סימן י"ב).

"ואין להאריך כי על כל פנים יש להתירה בבדיקה" (סימן ג').

"אין כאן בית מיחוש כלל" - בענין כתיבת שמות במצבה, בעיר שלא נהגו לכתוב שמות על המצבות.

"לכן הנכון כמו שכתבתי להתיר".

פניני ישועות

מפתח לזרע של קיימא

הפלא לא איחר לבוא, לאחר מאמצים וציפייה, זכו בני הזוג לראות ישועה גדולה ומרגשת. ה' פקד אותם והם נפקדו בזרע של קיימא. הישועה הגיעה בזמן קצר יחסית, והייתה מעל לדרך הטבע, והם ראו בכך התערבות שמימית גלויה. השמחה בבייתם הייתה עצומה, והם הודו לקב"ה על הנס המופלא שראו, שהאיר את ביתם באור חדש של תקווה וברכה, בזכות הצדיק וזכות התרומה הקבועה שלהם.

כעת, מתוך הכרת הטוב והאמונה הבלתי מעורערת בכוחה של הסגולה, פונים בני הזוג שוב אל המכון. הם מבקשים להתפלל שזכות הצדיק תעמוד להם, ושהכל ילך כשורה בנקל ועל מי מנוחות ובסייעתא דשמיא עצומה, עד שיזכו לראות בניין שלם ושמח. הם רואים בהשתדלותם זו, מגן רוחני לברכה ולשמירה לאורך כל הדרך.

סיפור מרגש הגיע למכון המהרא"ל צינץ, המעיד על כוחה של הצדקה לפתוח שערי ישועה בזרע של קיימא.

זוג יקר, אשר עברו שנים ארוכות של מסע תפילות ודמעות בציפייה לזכות בפרי בטן. לאחר שנואשו מכל דרכי הטבע, והבינו שכל עצה והשתדלות רפואית לא צלחה, החליטו לפנות לכוח הצדקה בתקווה לישועת ה'. מתוך אמונה בסגולתו של רבינו המהרא"ל צינץ זצ"ל, הם קיבלו על עצמם עול של סיוע קבוע בהדפסת ספריו. הם התחייבו בהוראת קבע חודשית בסך 180 ש"ח, ובכך הצטרפו למעגל "חברי הזהב" של המכון. הם האמינו שזו תהיה ההשתדלות הרוחנית, הערובה שלהם בשמיים, שתהפוך עבורם את הדין.

ניתן להזמין חינם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו